

03-02-2011

2. Baggrundsnotat

Sagsnr.
2010-153593

Ny Ydelsesprofil for Den kommunale Sundhedstjeneste i Københavns Kommune

Dokumentnr.
2011-85711

Indledning

Her følger en kort beskrivelse af baggrunden for forvaltningens forslag til Ny Ydelsesprofil for Den Kommunale Sundhedstjeneste og en oversigtstabel der sidestiller den ny ydelsesprofil, den gældende profil og Sundhedsstyrelsens anbefaling.

Den Ny Ydelsesprofil følger gældende lovgivning, lægger sig op ad Sundhedsstyrelsens ny vejledning, som trådte i kraft 1.1. 2011 og implementerer Børne - og Ungdomsudvalgets beslutning af 2.6.2010 om, at sundhedsplejerskerne fra 2011 overtager ansvaret for de lovpligtige ind – og udskolingsundersøgelser. Forslaget implementerer derudover resultaterne fra et større udviklingsarbejde i kommunens sundhedspleje herunder Værdigrundlaget for Sundhedsplejen i Københavns Kommune.

Baggrund

Historik

Sundhedsplejen i Københavns Kommunes nuværende ydelsesprofil har med justeringer i 2000 og 2009 haft sin hidtidige udformning siden 1994.

Gravide, børn, unge og forældres forudsætninger og livsbetingelser har i den periode gennemgået store forandringer, ligesom ny forskning om betydningen af fysiske, mentale og sociale forholds indflydelse på børns udvikling og sundhed langt ind i voksenlivet har øget fokus på området.

Sundhedsmæssige udfordringer

De største helbredsmæssige problemer for børn og unge relaterer sig til infektionssygdomme og ulykker, men trivselsmæssige problemer og miljømæssige belastninger påvirker i stigende omfang børn og unges sundhed. Overvægt blandt børn og unge udgør et sundhedsmæssigt problem, og der er en række udfordringer i forhold til at forebygge u hensigtsmæssig adfærd i forhold til risikofaktorerne rygning, alkohol og brug af euforiserende stoffer tidligt i puberteten.

Kommunens ansvar

Med strukturreformen i 2006 og vedtagelse af Sundhedsloven blev det entydigt kommunernes ansvar at varetage opgaver i forhold til forebyggelse og sundhedsfremme. Sundhedsplejen arbejder sundhedsfremmende og forebyggende. Tæt på 100 % af de københavnske børnefamilier tager imod kommunens tilbud om sundhedspleje i barnets første leveår og igen op gennem skolealderen. Fra forældrenes side er der stor tilfredshed med sundhedsplejens tilbud. Der er således et stort og vigtigt potentiale for sundhedsfremme og forebyggelse i kommunens tilbud til de københavnske børn, unge og deres familier.

Ny viden

Med Sundhedsstyrelsens ny vejledning har kommunerne fået en vejledning, der bygger på evidens og den nyeste viden om, hvad der virker i forhold til børn og unges sundhed. Mange eksperter og en bred faggruppe har bidraget til vejledningen. Det fremgår, at indsatsen skal tilrettelægges således, at alle børn får tilbud i henhold til sundhedslovens bestemmelser, og således at tilsynspligten overholdes. I anbefalingerne lægges der bl.a. vægt på:

- At den kommunale sundhedstjeneste for børn og unge tilbyder familien et sammenhængende forløb fra fødsel til barnet forlader skolen
- At barnets udvikling og trivsel samt familiens behov lægges til grund for kommunens tilbud til familien

- At kommunerne tilrettelægger et varieret tilbud til børn, unge og deres forældre gennem hele skoletiden med styrkelse af de sundhedspædagogiske aktiviteter
- At kommunerne styrker samarbejdet mellem den kommunale sundhedstjeneste og almen praksis, især når det gælder udsatte børn, unge og deres familier med særlige behov
- At kommunen prioriterer de opgaver, der knytter sig til konsulentfunktionen i dagtilbud og skoler, og at den kommunale sundhedstjeneste er opmærksom på at udvikle de nødvendige pædagogiske og sundhedsfaglige kompetencer, som er påkrævet for at kunne løse en konsulentopgave
- At kommunerne styrker samarbejdet mellem den kommunale sundhedstjeneste og skolens ledelse og lærere

Ledende sundhedsplejersker og en lang række medarbejdere i både Områderne og CFL har deltaget aktivt i processen med udarbejdelsen af forslaget til Ny Ydelsesprofil. I oktober og november 2010 har forslaget været til kommentering i Børne- og Ungdomsforvaltningens 8 Områder og hos en gruppe af eksterne eksperter på området.

Sideløbende hermed har forvaltningen igangsat en proces for at optimere samarbejdet med de praktiserende læger og for at udvikle konsulentfunktionen i forhold til dagtilbud og skoler.

Den Ny Ydelsesprofil

På baggrund af ovenstående foreslår Børne- og Ungdomsforvaltningen, at ydelsesprofilen for Københavns Kommunes Sundhedstjeneste fremadrettet ser ud som vist i oversigten nedenfor. Til sammenligning vises den gældende profil i kommunen og Sundhedsstyrelsens anbefaling på området.

<u>Ny Ydelsesprofil</u>	<u>Gældende ydelsesprofil</u>	<u>Sundhedsstyrelsens vejledning</u>
Spæd - og småbørn	Spæd - og småbørn	Spæd - og småbørn

<p>Hjemmebesøg</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Graviditetsbesøg. Særlig behov 2 til 5% ▪ 1 Barselsbesøg. Særlig behov og hjemmefødsler 5% ▪ 8 dage. Alle ▪ 3 uger. Alle ▪ 2 måneder. Førstegangsfødende ▪ 4-6 måneder Førstegangsfødende ▪ 8-10 måneder. Alle ▪ 1½ år. Alle ▪ 2½ år. Alle 	<p>Hjemmebesøg</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Graviditetsbesøg. Særlig behov 2 til 5% ▪ 1 Barselsbesøg. Særlig behov og hjemmefødsler 5% • 3 – 5 besøg i barnets første leveår afhængigt af familiens behov. Besøg ved 8 dage og 8 måneder til alle. Herudover besøg efter aftale, dog maks. 5 besøg <p>Hjemmebesøg eller gruppetilbud</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1½ år. Alle • 3 år. Alle 	<p>Hjemmebesøg</p> <ul style="list-style-type: none"> • Graviditetsbesøg til kvinder med behov 10% • 2 Barselsbesøg Ambulante fødsler og hjemmefødsler 25% til 30% • Besøg senest 7 dage efter udskrivning fra fødestedet. Alle • Besøg inden barnet er en måned. Alle • 2 måneder. Alle • 4-6 måneder. Alle • 8-10 måneder. Alle • Hjemmebesøg og andre aktiviteter til børn udover første leveår
<p>Åben Hus/Konsultation Alle småbørnsfamilier</p> <p>Gruppetilbud Ud fra lokale behov* (mødre – og forældregrupper)</p> <p>Behovssundhedspleje Til yderligere indsats</p> <p>Konsulentfunktionen Tilsyn og rådgivning til personale i dagtilbud</p>	<p>Åbent Hus/Konsultation Alle småbørnsfamilier</p> <p>Gruppetilbud Ud fra lokale behov* (mødre – og forældregrupper)</p> <p>Behovssundhedspleje Til yderligere indsats</p> <p>Konsulentfunktion Tilsyn og rådgivning til personale i dagtilbud</p>	<p>Åbent hus arrangementer, Konsultation Mødre -, fædre - og familiegrupper, Temaarrangementer Forældreuddannelse.</p>
<p>Skolebørn Gælder alle skolebørn i privatskoler, folkeskoler, specialskoler/specialklasser</p>	<p>Skolebørn Gælder alle skolebørn i privatskoler, folkeskoler, specialskoler/specialklasser</p>	<p>Skolebørn Gælder alle skolebørn i privatskoler, folkeskoler, specialskoler/specialklasser</p>

<p>Samtale og undersøgelse Alle samtaler og screeninger er individuelle.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indskoling i bh. kl. Er udvidet til også at indeholde en helbreds-vurdering. Forældre inviteres med • 1. kl. Forældre inviteres med • 5. kl. Forældre inviteres med ved behov • Udskoling i 8. kl. Er udvidet til også at indeholde en helbreds-vurdering. 	<p>Samtale og undersøgelse Samtaler og screeninger kan ske i grupper.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ BH. kl. læge ▪ 1.kl ▪ 3.kl. ▪ 4.kl ▪ 5.kl. ▪ 7.kl ▪ 8.kl ▪ 9.kl læge 	<p>Samtale og undersøgelse Alle samtaler og screeninger er individuelle.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indskoling i bh. kl. • 1. kl. • 4., 5. eller 6. kl. • 7. eller 8. kl. • Udskoling
<p>Sundhedsundervisning for hele klassen eller dele af klassen i</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2., 3., 4., 6., 7., 9. kl. <p>Åben Konsultation</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle og forældre <p>Behovssundhedspleje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Til yderligere undersøgelser og samtaler • Gruppetilbud. Børn med fælles behov • Gruppetilbud på tværs af skoler <p>Konsulentfunktionen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilsyn og rådgivning til personale i skoler 	<p>Sundhedsundervisning efter behov</p> <p>Behovssundhedspleje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Til yderligere undersøgelser og samtaler <p>Konsulentfunktionen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilsyn og rådgivning til personale i skoler 	<p>Sundhedsundervisning for hele klassen eller dele af klassen på alle klassetrin</p> <p>Åben Konsultation</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle og forældre <p>Behovssundhedspleje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Til yderligere indsats, • Gruppetilbud. Børn med fælles behov • Gruppetilbud på tværs af skoler <p>Konsulentfunktionen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilsyn og rådgivning til personale i skoler

*Sundhedsplejersken vurderer ved etablering af forældre/mødregupper og andre netværksgrupper i hvor høj grad hun skal deltage i gruppernes aktivitet. Eksempelvis vil sundhedsplejersken i forhold til ressourcestærke forældregrupper deltage i etableringen første gang gruppen mødes, men ellers lade det være op til gruppen om de har brug for at mødes med sundhedsplejersken. Det kunne være i forbindelse med et tema om småbarnsernæring, barnets selvstændighedsalder, børnesygdomme o. lign. Der bliver *efter lokale behov* (altså borgernes behov) etableret særlige grupper, hvor sundhedsplejersken har en tættere tilknytning til en netværksgruppe og et nærmere beskrevet formål med gruppetilbuddet i et struktureret forløb. Det kan dreje sig om forældre/mødregupper med

præmature børn, grupper for unge mødre(teenager mødre), sprog opdelt grupper eller grupper for særlige sårbare forældre.

Forvaltningens forslag til Ny Ydelsesprofil for Københavns Kommunes Sundhedstjeneste sikrer lovens overholdelse og at kommunen på store dele følger Sundhedsstyrelsens ny vejledning, bortset fra den meget tidlige indsats til gravide og i barselsperioden.

Den videre proces

Såfremt Børne - og Ungdomsudvalget tiltræder forvaltningens forslag til ny ydelsesprofil for kommunens tilbud om sundhedspleje, vil der for de enkelte ydelser blive udarbejdet en række kvalitetssikrede standarder for ydelsen, ligesom der vil ske en monitorering af ydelserne i den elektroniske børnejournal. Dette skal være med til at sikre at børnefamilier i Københavns Kommune får ydelser af høj standard og den samme standard uanset, hvor de bor i kommunen. Det skal ligeledes sikre, at vi som kommune følger op på børn og unge med særlige behov eksempelvis børn og unge, der udsættes for vold. Sundhedsplejens Praksis, som er en håndbog for den kommunale sundhedspleje og dens ledelse vil ligeledes blive omarbejdet og opdateret. Sammen med de ledende sundhedsplejersker vil forvaltningen udarbejde en implementeringsplan umiddelbart efter udvalgets godkendelse.

Der arbejdes videre med optimering af samarbejdet med de praktiserende læger i Københavns Kommune og kvalitetssikring af konsulentfunktionen for dagtilbud og skoler som et højt prioriteret område. Når den lægefaglige konsulent er ansat vil denne medarbejder blive en naturlig del af dette arbejde.

Implementeringen af den ny ydelsesprofil igangsættes umiddelbart efter Børne - og Ungdomsudvalgets godkendelse.